

• • • basından seçtiklerimiz

3G OPERATÖRLERİ ARTIK WiMAX Teknolojisi Kullanabilecek

ITU'nun açıkladığı karar yeni altyapı yatırımı yapacak operatörleri yakından ilgilendiriyor. IEEE Standart 802.16'nın IMT-2000 teknoloji standardı olarak kabul edilmesi, mobil internetin, dünya çapında özellikle 2.5 2.69 GHz bantlarda kullanımını arttıracak. Özellikle kablo döşemenin pahalı olduğu, uzak ve kırsal alanlarda Wimax kullanımı artacak.

Karar, 3G lisansı olan firmaların, bundan böyle UMTS ve EDGE gibi daha yavaş teknolojiler yerine Wimax'ı seçebilecekleri anlamına geliyor.

IMT-2000 standartlarının 10 yıl kadar önce belirlenmesinden bu yana ilk defa yeni bir hava arayüzü standarda ekleniyor. Wimax Forum Başkanı Ron Resnick'e göre WiMAX teknolojisinin 2,7 milyar insana erişim sağlama potansiyeli bulunuyor.

Açıklanan karara ilişkin başvurunun, Ocak ayındaki ITU-R WP8F toplantısında yapıldığı ve o tarihten bu yana çalışmalar sürdüğü biliniyor. WiMAX teknolojilerinin IMT-2000 standartlarına ilave edilmesi, VoIP dâhil kablosuz genişbant servislerinin maliyetlerinde düşme sağlaması bekleniyor.

IMT-2000 standart ailesi, bundan sonra 4 farklı erişim

teknolojisini destekleyecek; CDMA, FDMA, OFDMA (WiMAX dâhil) TDMA.

Ülkemizde Wimax lisanslarının ayrı bir lisans olarak 2008'de verilmesi planlanıyor. 3G lisans ihalesi ise 7 Eylül'de yapılmış, ancak daha sonra iptal edilmişti.

* Wimax kısaltması : Mikrodalga erişim için dünya çapında birlikte çalışabilirlik - Worldwide Interoperability for Microwave Access kelimelerinin baş harflerinden oluşur.

AVEA VE VODAFONE, NUMARALAR VERİTABANI YATIRIMINA BAŞLIYOR

İptal edilen 3G ihalesine, Vodafone ve Avea'nın katılmama gerekçesi olarak gösterilen "numara taşınabilirliği" konusuna yönelik bir gelişme yaşandı. Telekomünikasyon Kurumu, her 2 firmayı yetkilendirdi. Turkcell'in ise yatırım için teklif vermediği bildiriliyor. 7 Eylül 2007 tarihinde gerçekleştirilen ve Turkcell'in kazandığı 3G ihalesine, diğer 2 operatör Avea ve Vodafone katılmamışlardı. Her 2 firma da bunun nedenini "Numara taşınabilirliği tesis edilmedi. Bu nedenle rekabet eşitliği sağlanmadı" şeklinde ifade ediyorlardı.

İşte 3G ihalesini iptal ettiren bu "Numara Taşınabilirliği" konusunda, önemli bir adım atıldı. Numara taşınabilirliği yönetmeliği, 1 Şubat 2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişti ancak bu uygulamanın hayata geçirilebilmesi için, öncelikle işletmecilerin ortak olarak kullanacağı bir merkezi veritabanı altyapısına ihtiyaç duyulmaktaydı.

Telekomünikasyon Kurumu Başkanı Tayfun Acarer geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada merkezi numara veri tabanı konusunda açıklamalarda bulunmuştu.

Buna göre, Avea ve Vodafone, merkezi veritabanı altyapısının kuruluş masraflarını karşılamayı ayrı ayrı önerdiler. Her 2 firma, daha sonra bu altyapıyı Telekomünikasyon Kurumu'na hibe edeceklerini bildirecek, bu konuda yetkilendirme istediler. Telekomünikasyon Kurumu da, 3 Eylül 2007 tarihinde her iki işletmecinin başvurularını olumlu karşılayıp Avea ve Vodafone'u bu sistemi kurmak üzere yetkilendirdi. Her 2 şirketin, "Numara Taşınabilirliği" konusunun hız kazanmasını sağlamak amacıyla yaptıkları öneri ve yetki talebinin olumlu karşılanması üzerine çalışmalarını başlattıkları bildiriliyor. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, tüm kuruluş masraflarını, Avea ve Vodafone tarafından ortak olarak karşılayacağı bu sistem, Telekomünikasyon Kurumu'na, kurumca işletilmek üzere hibe edilecek.

"Numara Taşınabilirliği" ile ilgili çalışmaların ülkemizde 2004 yılı sonundan beri devam ettiği, numara taşınabilirliği ile ilgili yapılan toplantılara Turkcell'in de katıldığı ancak son çalışmalarda katkı önerisinde bulunmadığı da not ediliyor. Ayrıca Turkcell'in "Numara Taşınabilirliği"nin kendisine karşı açılmış davası da hâlen devam ediyor.

Numara taşınabilirliğinin uygulanabilmesi için kilit öneme sahip olan Merkezi Referans Veritabanı'nın, 2008 yılının ilk yarısında tüm testler de dâhil olmak üzere tamamlanması planlanıyor. Bu veri tabanının tamamlanması ve mahkemenin de olumlu sonuçlanması durumunda, yönetmeliği zaten çıkarılmış olan "Numara Taşınabilirliği" uygulamaya konulabilecek. Bu Türk GSM kullanıcıları açısından da önemli bir hak olacak.

Numara taşınabilirliği cep telefonu abonelinin mevcut

basından seçtiklerimiz • • •

numarasını değiştirmeden başka bir operatöre geçişi anlamına geliyor. 2006 yılı sonu verilerine göre, AB'de 31 milyon mobil numaranın taşınmış olduğu bildiriliyor. Yine 2006 yılı verilerine göre, Finlandiya'daki mobil abonelerin %64'ü, Danimarka'da %32'si, İsveç'te %22'si, İspanya %21'i, Belçika'da da %14'ü, İrlanda'da %16'sı, İtalya'da %10'u numaralarını en az 1 kez taşımış durumdadır.

Avea yetkilileri bir başka konuda daha karışıklık olduğunu bildiriyorlar. Bu da Avrupa'daki ülkelerde 3G ve numara taşınabilirliği konularının tarihleri. Operatörler bu konuya farklı açılardan yaklaşıyor. "Numara Taşınabilirliği" uygulamasının Avrupa'daki 3G ihalelerinden sonra yapıldığı yorumlarına karşı Avea yetkilileri, ihale tarihlerine değil, uygulama tarihlerine bakılması gerektiğini çünkü Avrupa Birliği ülkelerinde 3G ihalelerinden sonra bir çok firmanın ya iflas ettiğine ya da lisansını geri verdiğine ve bunun üzerine "Numara Taşınabilirliği" konusuna önem verildiğine işaret ediyorlar.

Avea Genel Müdürü Cüneyt Türkten, o dönemde 3G ile ilgili yaşanan olumsuz gelişmeler nedeniyle, lisansların verilmesiyle 3G işletmecilerinin ticari açılışları yani uygulamaya geçişlerinin arasında 5 seneye varan farkların olduğunu söyledi. Bu ülkelerde 3G ihalelerinin yapıldığı tarih ile 3G'nin gerçek ticari açılışının yapıldığı tarihler arasındaki sürede de numara taşınabilirliği kurulduğunu belirten Türkten, 3G'nin hayata geçmesi numara taşınabilirliğinin hayata geçmesinden çok sonra olduğunu ve bu ikisinin arasında da 2,1 senelik bir fark bulunduğunu belirtti.

Diğer yandan "Numara taşınabilirliği" sadece cep

telefonu alanında değil, yanısıra sabit telefon alanında da uygulanıyor. Ancak Türkiye'de şu anda bahsedilen numara taşınabilirliği sadece mobil alanda uygulanacak. Sabit numara taşınabilirliğinin zaman içinde uygulanması bekleniyor.

3. Nesil Telefonlar, Televizyonu Cebeye Sokuyor

Üçüncü nesil görüntülü cep telefonları lisans ihalesinin iptal edilmesine rağmen, operatörler sistemle ilgili yatırımlarına hızla devam ediyor. Kullanıcılar, sürecin nasıl ve ne zaman tamamlanacağını merakla beklerken, cep telefonu operatörleri belirli merkezlerde açtıkları ofislerle, meraklı vatandaşlara görüntülü telefonların nasıl çalıştığını uygulamalı olarak gösteriyor.

Üçüncü nesil görüntülü cep telefonları lisans ihalesinin iptal edilmesine rağmen, operatörler sistemle ilgili yatırımlarına hızla devam ediyor. Kullanıcılar, sürecin nasıl ve ne zaman tamamlanacağını merakla beklerken, cep telefonu operatörleri belirli merkezlerde açtıkları ofislerle, meraklı vatandaşlara görüntülü telefonların nasıl çalıştığını uygulamalı olarak gösteriyor.

7 Eylül'de yapılan 3. nesil cep telefonları ihalesinin, Telekomünikasyon Kurumu'nun 'ihaleye tek bir isteklinin katılımı, dolayısıyla rekabet ve yarışma koşullarının oluşmadığı gerekçesiyle' iptaline rağmen, vatandaşın sisteme ilgisi devam ediyor. Operatörler de açtıkları ofislerde bu konuda vatandaşları bilgilendiriyor. Hayatı daha da kolaylaştıracak 3G sistemi, insanlara ev ve ofis ortamlarında yaptıkları işleri, mobil ortamda telefon veya notebooklar aracılığıyla yapma imkânı sağlıyor. 3G uyumlu telefonlar ile

görüntülü haberleşmenin yanı sıra, yolda televizyon seyretmek, mobil ortamda internet üzerinden bankacılık işlemleri yapmak, önceden kaydedilmiş görüntüleri yakınlarımızla paylaşmak mümkün olabilecek. Tıpkı cep telefonları gibi 3. nesil telefonların da Türkiye'de büyük ilgi ile karşılanacağına güvenerek buna şimdiden yatırım yapmak isteyen operatörler de üç büyük şehirdeki ofislerinde, görüntülü telefon sistemini uygulamalı olarak vatandaşlara gösteriyor. Sistem henüz devreye girmedi ama daha şimdiden 1 milyon adet 3'üncü nesil cep telefonu satılmış durumda. 3G şebekeleri üzerinden ses hizmeti sunulacak olsa da esas ağırlık hızlı ve zengin içerikli veri uygulamaları olacak.

Sistemin devreye girmesiyle cep telefonundan internete hızlı erişimin yaygınlaşacağı, e-devlet uygulamalarına önemli bir ivme kazandıracığı, sağlık hizmetleri, uzaktan eğitim, mobil-kütüphane, internet üzerinden dil eğitimi gibi uygulamalar ile eğitime katkı sağlanması öngörülmüyor. Günümüzde dünya genelinde 112 operatör 3G teknolojisini kullanıyor. Bunların 80 milyonun üzerinde abonesi bulunuyor. Avrupa'da ise Makedonya ve Arnavutluk dışında bu teknolojiyi kullanmayan ülke kalmamış durumda. Türkiye'de ise 3G lisanslarının verilmesi bekleniyor.

Öte yandan, telefonu inceleyen vatandaşlar, ne gibi özellikler taşıyan bir telefona sahip olmaları gerektiği ve 3G'nin neler getirdiği konusunda şimdiden bilgi almaya başladı. Satıcılar laptop üzerinden de yeni nesil telefonları uygulamalı olarak ilgililenlere anlatıyor. Vatandaş ise özellikle cep telefonundan televizyon izlenebilmesi ve hızlı şekilde internete bağlanabilmesi ile ilgileniyor.

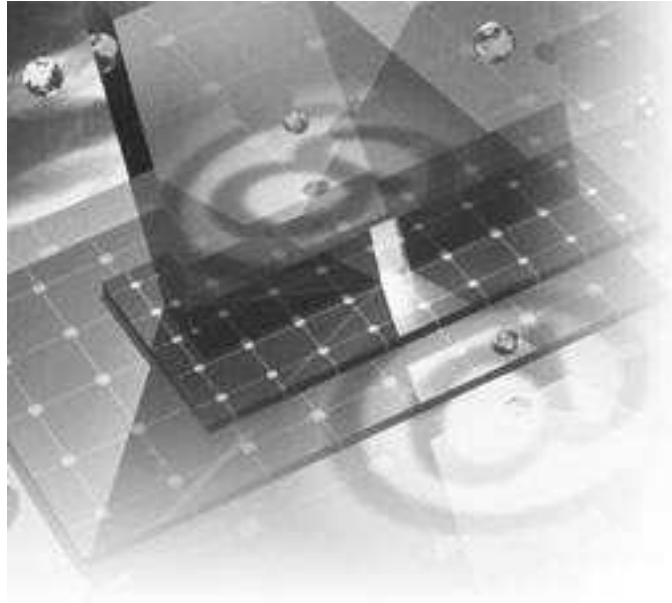
• • • basından seçtiklerimiz

ÇARIP BİR 3. NESİL İHALESİ, BOYKOT ETTİREN TELEKOMÜNİKASYON KURUMU

AB üyesi ve adayları arasında mobil iletişim altyapısında 3. Nesil'e geçmeyen tek ülke biziz. IMT-2000/UMTS (3N) hizmet ve altyapılarına ilişkin yetkilendirme ihalesi uzun yıllar bekledikten sonra 25 Mayıs'ta yapılacaktı fakat seçim sonrasına bırakıldı. İhale için açılış bedeli anlamsız şekilde çok yüksek tutuldu, Telekomünikasyon Kurumu (TK) A tipi lisans için verilebilecek en düşük teklifi 252 milyon Euro olarak belirledi.

Bu dönemde 3. Nesil geçiş GSM pazarı gündeminde yalnız değildi. Yine bu kadar geç kalan sayılı ülkelerden biri olduğumuz bir uygulama da "numara taşınabilirliği" yani aynı numara ile farklı operatörden hizmet alabilmektir. Turkcell'in bu konudaki çalışmalarına itiraz ederek yargıya taşınmasından sonra diğer iki operatör bir gelişme olmaması, gecikme nedeniyle 3. Nesil ihalesine teklif vermediklerini açıkladılar. Ve Turkcell A tipi lisans alan tek firma oldu. 321 milyon Euro'luk teklif ile yaklaşık 685 milyon YTL ediyor. İhale sonucu TK tarafından değerlendirilecek ve onaylanırsa lisans verilecek. Bu iki paragraftaki sınırlı bilgi 3. Nesil'i gündeme almayı da ihale etmeyi de pek beceremediğimizi gösteriyor. Serbest rekabet ortamında düzenleyici kurumların önemi çok büyük. TK dışında Rekabet Kurumu (RK) da özellikle iletişim, telekomünikasyon alanlarında inisiyatif alma ve etkisini gösterme sorumluluğu taşıyor. Yıllardır sabit hat telefon ve internet erişiminde

Türk Telekom tekelinin yönetilememesinin bir benzeri de GSM'de Turkcell'in uygulamaları karşısında tekrar etti. Aria'nın ve Aycell'in pazara girdikleri dönemde Turkcell ve Telsim'in rekabet karşısı ortak tutumları gibi hareketleri bir yana bırakacak bile tarife değişikliklerinin onay aşamasında, rakip operatör abonelerine yönelik aramalarda belli ülkelerde uygulanan düzenlemelerin yapılmaması ülkemizde çok güçlü bir operatör yarattı.

Bu pazardaki diğer oyuncuların da tepkilerini artık daha yüksek sesle dile getirmeleri normal. Nitekim dün de bugünkü ihaleye teklif vermeyeceklerini açıklamaları dikkat çekici oldu, her ne kadar teklif vermeme kararının arkasındaki neden konusunda spekülasyon yapmak mümkün olsa da! Konuyu fazla derinleştirmeden numara taşınabilirliğinin bir sembol ama önemli bir sembol olduğunu söylemek gerekli. Ayrıca bu, Turkcell'in numara taşınabilirliği sonrası artık eskisi kadar ayrıcalıklı olmayacağı konusunda TK'nın vermiş olacağı bir mesaj olarak da yorumlanabilir.

TK sonucu onaylarsa da, onaylamasa da 3. Nesil

ihalesini iki operatörün boykot etmesi, 4. aday Orange'in vazgeçmesi, Turkcell'in tek başına lisans alması uzun süre tartışılması gereken konulardır. Vizyon sahibi olamamak, hatalar ve yanlış uygulamalar düzeltilmeden üst katların inşasına başlamak böyle sakat çocuklar dünyaya getiriyor. O kadar fazla "sakat" senaryo üretmek mümkün ki!.. Turkcell 3. Nesil uygulamalarına tek başına başlar, diğer firmalara lisans vermek için yeni bir düzenleme veya ihale bir an önce yapılmazsa daha da dengesiz bir pazar yapısı oluşacak. Ya bugün finansmanı uygun koşullarda sağlamış, riski ve getirisi yüksek alan ve fırsatlara ilgi duyan bir yatırımcı kurum lisans alıp Avea ya da Vodafone'u bir süre sonra kendi elindeki lisansa mecbur bıraksa, fahiş bir fiyat isteseydi... Hayal gücünün sınırı yok.

Daha fazla senaryo yapmaktansa yaklaşık 700 milyon YTL'ye lisans verilmesinin mantıksızlığıyla konuyu kapatalım.

%18 KDV, %15 Özel İletişim Vergisi ile cep telefonu ile yapılan görüşme ve veri aktarımı sayesinde ciddi gelir elde eden Hazine zaten GSM firmalarını en büyük vergi tahsildarlarına dönüştürdü. Lisans bedelleri düşük tutulsa da, zaten lisans alması çok yüksek ihtimal olan mevcut operatörler daha düşük ücretle lisans alsaydı muhtemelen ileride insanlarımız 3. Nesil hizmetleri daha ucuz kullanacaklardı, hem de yine üçte bir oranda vergi ödeyecek olmalarına rağmen. Turkcell 700 milyon YTL lisans bedeli ödeyerek gider kalemini büyüttüğünden bu yıl yaklaşık 150 milyon YTL daha az vergi ödeyeceğini bilmem söylemeye gerek var mı...